

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **Rotto, spol. s r. o.**
sídlem 739 61 Třinec, Dolní Lištná 434
zastoupený Mgr. Urszulou Wojnarovou, advokátkou sídlem 739 61
Třinec, Frýdecká 494

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 376/1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2018 č. j. MPSV-2018/216992-421/1,
ve věci příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném
trhu práce

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2018 č. j. MPSV-2018/216992-421/1 **se zrušuje** a
věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 6 800 Kč k rukám jeho
zástupkyně, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti výroku II. rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě č. j. FMA-T-206/2018 ze dne 1. 10. 2018, kterým žalobci neposkytl příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2018 podle ust. § 78a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
2. Žalobce namítal, že závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí se opírá o rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 ze dne 19. 1. 2017, který však byl zrušen nálezem Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 669/17, z jehož odůvodnění vyplývá, že okolnost, že fyzická osoba je jmenována statutárním orgánem obchodní korporace nebo jeho členem, sama o sobě nebrání tomu, aby s ní byla uzavřena pracovní smlouva nebo jiná smlouva (dohoda) podle pracovně-právních předpisů (pro výkon jiné práce), přičemž v každém jednotlivém případě je třeba zkoumat, zda při právním úkonu nedochází ke střetu zájmů mezi společnostmi (korporací) jako zaměstnavatelem na straně jedné a jejím statutárním orgánem jako zaměstnancem na straně druhé. Žalobce poukázal na to, že jak žalovaný, tak správní orgán I. stupně konstatují a prokazují své vědomí o tom, že pracovní smlouva paní W. ze dne 28. 11. 2014 byla uzavřena ještě před vznikem její funkce jednatele a byla podepsána předchozím jednatelem panem T. W. Jedná se dle názoru žalobce o obdobný případ, kdy manažerská smlouva uzavřená v režimu zákoníku práce v případě souzeném v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 21 Cdo 3613/2015, nebyla uzavřena za stranu zaměstnavatele samotným předsedou představenstva, ale jeho místopředsedou a všemi čtyřmi zbývajících členy představenstva a předseda představenstva tuto smlouvu uzavřel pouze jako zaměstnanec. Žalobce má tedy za to, že v tomto směru se dá v případě společnosti Rotto, spol. s r. o. a zaměstnaneckého poměru paní W. uzavřít obdobný závěr, k jakému došel Ústavní soud, a to že právní závěr Nejvyššího soudu proto v nyní posuzované věci nemůže obstát, když pracovní smlouva paní W. nebyla uzavřena na obou stranách jedinou osobou. Tudíž nelze ani dovozovat absolutní neplatnost této pracovní smlouvy pro absenci rozdílnosti zájmů mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem při vzniku, změně nebo zániku pracovněprávního vztahu. Pokud tedy společnost Rotto, spol. s r. o. měla zájem uzavřít pracovní smlouvu ze dne 28. 11. 2014 s paní W. na výkon práce „asistentka“ a dále dne 19. 7. 2017 smlouvu o výkonu (bezplatné) funkce jednatele, měla k tomu v rámci smluvní volnosti a dispozitivnosti tohoto právního úkonu plné právo. Za výkon pracovněprávních činností byla paní W. odměňována mzdou, která byla schválena prvně při uzavírání pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014, tudíž její výši nemohla paní W. ani ovlivnit a následně byla zvyšována pouze v důsledku přijetí nařízení o minimální mzdě a vždy byla schvalována postupem podle § 61 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních korporacích, a to valnou hromadou, neboť jde o jiné plnění ve prospěch osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, na něž neplyne právo z právního předpisu nebo ze smlouvy o výkonu funkce, lze poskytnout pouze se souhlasem toho, kdo schvaluje smlouvu o výkon funkce, tj. valné hromady společnosti Rotto, spol. s r. o. K jedinému

navýšení mzdy paní W. během trvání její funkce jednatele došlo dodatkem k pracovní smlouvě ze dne 29. 12. 2017. Toto navýšení předem schválil jediný společník společnost Rotto Holding s.r.o. Žalobce současně citoval z rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 1355/2017 a rovněž odkázal na rozsudek téhož soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 3613/2015. Na rozdíl od případu posuzovaného Ústavním soudem ve věci sp. zn. III. ÚS 669/17 byla v případě paní W. její pracovní pozice „administrativní pracovník“, která nijak nesouvisí s obchodním vedením společnosti, neboť z popisu pracovního místa a specifikace pracovní náplně obsažené v pracovní smlouvě plyne, že paní W. vykonávala před vznikem své funkce jednatele i po jejím vzniku práci specifikovanou v žalobě pod písm. a) až o).

3. Žalobce dále uvedl, že je navíc nutno konstatovat, že jednatel je ze své funkce odvolatelný kdykoliv rozhodnutím jediného společníka, kterým je v případě společnosti žalobce společnost Rotto Holding s.r.o., IČ 05992141. Jejími jedinými společníky jsou pan R. T. a pan T. W., kteří v rozhodném období byli rovněž v zaměstnaneckém poměru ke společnosti Rotto, spol. s r.o. Tyto osoby jsou též v postavení skutečného majitele společnosti podle § 4 zákona č. 253/2008 Sb. Fakticky tak dohlíželi na výkon, jak pracovního poměru paní W., tak kontrolovali řádné plnění její funkce jednatele společnosti. Vykonávali faktickou nadřízenost zaměstnanci. Paní W. mohla být z funkce jednatele odvolána, mohl být jmenován nový jednatel, jenž by pracovní právní vztah s administrativním pracovníkem bez dalšího ukončil. Skutečnost, že mohla být kdykoliv jako jednatelka odvolána a propuštěna jednatelem nově jmenovaným, z ní činil fakticky podřízeného ve vztahu zaměstnanec – společnost.
4. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. V celém rozsahu odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něhož citoval stěžejní právní závěry. Konstatoval, že ačkoli je pravdou, že na podporu své argumentace v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 ze dne 19. 1. 2017, který byl Ústavním soudem zrušen, příslušné právní závěry, na základě kterých dospěl k závěru o nemožnosti poskytnutí části příspěvku (tj. absence znaků pracovní právního vztahu, konkrétně znaku nadřízenosti a podřízenosti v rámci právního vztahu mezi paní W. a žalobcem), vycházejí ze současné účinné právní úpravy zákoníku práce, konkrétně z ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce, a jsou zcela zřejmým jazykovým výkladem příslušných ustanovení zákoníku práce a fakt, že došlo ke zrušení rozsudku Nejvyššího soudu, na správnost tohoto výkladu nemá dopad. Ostatně i Ústavní soud v odkazovaném nálezu závěr, že právní vztah, který znak nadřízenosti a podřízenosti nespĺňuje, není možné pokládat za závislou práci, přímo zaobíral, nijak jej nerozporoval, pouze uvedl, že s ohledem na skutkový stav v projednávané věci, odlišný od skutkového stavu dané posuzované věci, tato argumentace není relevantní, neboť pro věc posuzovanou Ústavním soudem byla rozhodná zejména platnost jednání, kterým daný vztah vznikl. V dané věci je zcela zásadní, zdali daný právní vztah mezi paní W. a žalobcem je vztahem pracovní právním, neboť pouze na osoby v pracovní právním vztahu, jak plyne z ust. § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, lze příspěvek požadovat. Ostatně ani žalovaný v napadeném rozhodnutí nezastával názor, že by předmětná pracovní smlouva byla uzavřena absolutně neplatně, a to z důvodu střetu zájmu paní W. a žalobce, jak by se mohlo z rozsáhlé argumentace uvedené v žalobě jevit, ale dovozoval, že vztah mezi

žalobcem a paní W. nemohl být v rozhodném období vztahem pracovněprávním pro absenci zákonných znaků. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 4 Ads 246/2015. K tvrzení žalobce, že skutečně žalobce řídí jediný společník společnost Rotto Holding, s.r.o., která je řízená R. T. a T. W., a tedy skrze dohled těchto dvou osob je znak nadřízenosti a podřízenosti ve vztahu s paní W. naplňován, je dle žalovaného nutno předně uvést, že tyto námitky žalobce neuplatňoval v rámci správního řízení. I v případě, že by tato námitka byla vznesena již v rámci správního řízení, neměla by tato skutečnost na konečné posouzení vliv, neboť aby bylo možné právní vztah pokládat za pracovněprávní, musí být předmětné znaky naplněny jak fakticky, tak formálně. Pokud žalobce z nějakého důvodu formálně deklaruje, že jeho statutární orgán je paní W., avšak fakticky je řízen někým jiným, musí nést následky takového svého jednání, neboť třetí osoby, obzvláště pak správní orgány zcela pochopitelně jednají v důvěře v oficiálně deklarované uspořádání. Dne 19. 7. 2017 se paní M. W. stala jedinou statutární zástupkyní žalobce. Vztah vzniklý na základě předmětné pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014 tímto pozbyl jeden ze základních znaků pracovněprávního vztahu, jak jsou citovány ve vyjádření k žalobě, znak nadřízenosti zaměstnavatele a znak podřízenosti zaměstnance, neboť paní M. W. se od 19. 7. 2017 stala sama sobě nadřízenou. Tento závěr lze dovodit i z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2708/2008, z něhož žalovaný citoval.

5. V průběhu řízení žalobce předložil soudu na podporu závěru o nutnosti zrušit napadené rozhodnutí, rozhodnutí žalovaného, které bylo vydáno ve skutkově totožné věci, avšak týkalo se jiného zúčtovacího období, přičemž na základě podaného rozkladu proti rozhodnutí, Ministerstvem práce a sociálních věcí zrušila rozhodnutí ministerstva a věc mu vrátila k novému projednání.
6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce 26. 4. 2018 požádal o příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za první čtvrtletí roku 2018. V podané žádosti požádal o příspěvek a jeho zvýšení mimo jiné i na zaměstnankyni paní M. W., narozenou X. Ze spisu se podává, že paní M. W. byla zaměstnankyní žalobce na základě pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014, kterou s ní uzavřel tehdejší jednatel žalobce T. W. Pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou do 31. 12. 2016. Podle obchodního rejstříku paní M. W. se dne 19. 7. 2017 stala jediným jednatelem žalobce a byla jím až do 19. 7. 2018. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě rozhodnutím ze dne 12. 6. 2018 č. j. FMA-T-134/2018 rozhodl výrokem II., že se podle ust. § 78a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, neposkytuje žalobci příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za druhé čtvrtletí roku 2018 a) ve výši 36 000 Kč podle § 78a odst. 2 zákona, b) ve výši 3 000 Kč podle § 78a odst. 3 zákona, celkem ve výši 39 000 Kč.
7. Proti uvedenému II. výroku rozhodnutí úřadu práce podal žalobce odvolání, o němž žalovaný rozhodl nyní napadeným rozhodnutím č. j. MPSV-2018/216992-421/1 ze dne 27. 11. 2018 tak, že odvolání zamítl a II. výrok uvedeného rozhodnutí potvrdil. Žalovaný učinil závěr, že důvodem, proč nelze danou část příspěvku žalobci přiznat, je skutečnost, že vztah paní M. W. k žalobci v rozhodném období nelze pokládat za vztah pracovněprávní, neboť tento vztah nenaplňoval znaky pracovněprávního vztahu tak, jak jsou definovány v ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 ze dne 19. 1.

2017, z něhož citoval a dovodil, že je zjevné, že jediný statutární orgán společnosti může být obtížně jako zaměstnanec podřízený sám sobě jako jedinému statutárnímu orgánu a že ze spisové dokumentace je patrné, že žalobce uzavřel s M. W. platný pracovněprávní vztah dne 28. 11. 2014. V pracovněprávních vztazích za zaměstnavatele, který je právnickou osobou, jak plyne ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jedná statutární orgán, který je tak tím, kdo uděluje jednotlivým zaměstnancům, ať přímo či zprostředkovaně prostřednictvím dalších zaměstnanců, pokyny, dává jim pracovní úkoly a jejich práci kontroluje. Žalovaný argumentoval dále závěrem, že dne 19. 7. 2017 se paní M. W. stala jedinou statutární zástupkyní žalobce. Vztah vzniklý na základě předmětné pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014 tímto pozbyl jeden ze základních znaků pracovněprávního vztahu, jak je citoval v napadeném rozhodnutí, znak nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, neboť paní W. se od 19. 7. 2017 stala sama sobě nadřízenou. Náklady uplatňované žalobcem nemohly být mzdovými náklady na zaměstnance se zdravotním postižením, neboť uvedená osoba nemohla být s ohledem na skutečnost, že vykonávala funkci jediného statutárního orgánu žalobce, v pracovněprávním vztahu k němu. Žalovaný dále dovodil, že činnost paní W. po 19. 7. 2017 je nutno pokládat za práci statutárního orgánu pro odvolatele mimo pracovněprávní vztah, kdy s ohledem na absenci znaku podřízenosti a nadřízenosti je vyloučeno, že by tento vztah byl vztahem pracovněprávním. Žalovaný uzavřel, že v případě, že není prokázáno, že žadatel o příspěvek splnil všechny podmínky nároku na daný příspěvek, jako v tomto případě žalobce, není úřad práce oprávněn příspěvek poskytnout, ale je nucen vydat rozhodnutí o jeho neposkytnutí.

8. Podle ust. § 78a odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v rozhodném znění, tj. ve znění do 30. 7. 2019 (dále jen zákon o zaměstnanosti), zaměstnavateli, se kterým Úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Pro poskytování příspěvku je příslušná krajská pobočka úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatele, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.
9. Podle § 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, tento zákon upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; tyto vztahy jsou vztahy pracovněprávními.
10. Podle § 2 odst. 1 téhož zákona, závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.
11. Soud předně konstatuje, že podle ustálené judikatury soudů (viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 Cdo 108/92 či rozsudky Nejvyššího soudu ve věcech sp. zn. 21 Cdo 4028/2009 a sp. zn. 21 Cdo 1781/2012 činnost statutárního orgánu obchodní společnosti fyzická osoba nevykonává v pracovním poměru, neboť výkon funkce statutárního orgánu obchodní společnosti není druhem práce ve smyslu § 34 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. Právní předpisy ani povaha obchodní společnosti však nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovněprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru (nebo

jiného pracovněprávního vztahu) výkon činnosti statutárního orgánu. Uvedený závěr učinil i Nejvyšší správní soud, a to v rozsudku ve věci sp. zn. 3 Ads 119/2010. Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným nebrání tomu, aby jiné činnosti, odlišné od výkonu funkce jednatele, vykonávaly fyzické osoby pro obchodní společnost na základě pracovněprávních vztahů (viz usnesení Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 963/2002). V posuzované věci se správní orgány s ohledem na nesprávný právní závěr ohledně souběhu funkce jednatelky s výkonem její práce v pracovním poměru nezabývaly otázkou právně významnou pro posouzení, zda byly splněny podmínky nároku na daný příspěvek, tedy zda činnosti – druhy prací, které jsou vymezeny v pracovní smlouvě paní W. a jsou souhrnně označeny druhem práce – administrativní pracovnice, přičemž jednotlivé činnosti jsou pak vymezeny v bodě IV. pracovní smlouvy, jsou odlišné od výkonu funkce jednatele společnosti žalobce či nikoliv. Podstatnou je rovněž otázka, zda paní W. byla v pracovním poměru u žalobce i v rozhodném období roku 2018, neboť pracovní poměr dle pracovní smlouvy z 28. 11. 2014 byl sjednán na dobu určitou do 31. 12. 2016. Ve správním spise o tom nejsou žádné podklady. Krajský soud z výše uvedených důvodů proto rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a podle § 78 odst. 1 a odst. 4 věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

12. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 6 800 Kč k rukám jeho zástupkyně, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby) a 2 režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky k uvedeným 2 úkonům právní služby. Odměna a náhrady činí celkem 6 800 Kč. Podle § 149 odst. 1 o.s.ř., zákona č. 99/1963 Sb., v platném znění aplikovaného na základě § 64 s.ř.s. soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náklady řízení k rukám jeho zástupkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30.08.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje